

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Ileć w treści Standardów Ochrony Małoletnich, zwanych dalej „Standardami”, wspomniano o rodzicach – należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

I. ZASADY ZAPEWNIJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PERSONELEM, W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE WOBEC MAŁOLETNICH

1. Należy działać dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie, traktować małoletniego z szacunkiem oraz uwzględniać jego godność i potrzeby, w tym potrzeby wynikające z jego niepełnosprawności lub specjalnych potrzeb edukacyjnych.
2. Należy zachowywać cierpliwość i szacunek w komunikacji z małoletnimi. Nie wolno krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego lub osób trzecich.
3. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek małoletniego, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
4. Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
5. Nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego muszą być raportowane dyrekcji.

¹⁾ Tekst uwzględnia zmiany dokonane zarządzeniem nr 28/2025 Dyrektora Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. ks. Janusza St. Pasierba w Żabnie z dnia 17 września 2025 r.

6. Nie wolno utrzymywać wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwiania osobom trzecim utrwalania wizerunków małoletnich, jeśli dyrektor szkoły nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgody rodziców małoletnich.
7. Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletniego ani jego rodziców. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
8. Nie wolno nawiązywać kontaktów z małoletnimi poprzez wysyłanie im zaproszeń w mediach społecznościowych bądź przyjmowanie takich zaproszeń.

Kontakty poza godzinami pracy

1. Co do zasady kontakt z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
2. Nie wolno zapraszać małoletnich do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, e-dziennik, telefon służbowy).
3. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrektora szkoły, a rodzice małoletnich muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
4. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i ich rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich i ich rodziców.

II. ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO

Zauważenie sygnałów krzywdzenia

1. Pedagog/psycholog szkolny zbiera informacje i koordynuje działania zmierzające do pomocy małoletniemu w szkole, współpracuje z innymi instytucjami i osobami, np. kuratorem sądowym, pracownikiem socjalnym, dzielnicowym.
2. Nauczyciel wychowania fizycznego, pielęgniarka szkolna – mogą zauważyć ślady pobicia małoletniego, niechęć małoletniego do rozbierania się, oznaki bólu przy poruszaniu się itp.
3. Wychowawcy i nauczyciele – mogą zauważyć zaburzone zachowanie małoletniego, które może być skutkiem krzywdzenia, niekiedy są też świadkami krzywdzących zachowań rodziców wobec małoletniego na terenie placówki.

4. Dokumentacja szkolna – istotne są informacje o nieobecnościach małoletniego, jego ocenach, adnotacje o zachowaniu małoletniego.

Analiza zebranych informacji

Czy sygnały wskazujące na krzywdzenie małoletniego zostały potwierdzone przez informacje z innych źródeł? Kto krzywdzi małoletniego? W jaki sposób? Czy doszło do naruszenia prawa? W jakim stopniu zagrożone jest bezpieczeństwo (zdrowie, życie, rozwój) małoletniego? Kto może być sojusznikiem małoletniego w rodzinie?

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osobę nieletnią, czyli taką, która nie ukończyła 18. roku życia (przemoc rówieśnicza), lub uzyskania informacji o takim zdarzeniu

1. Świadek zdarzenia: zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie (osoby krzywdzącej); poinformuj dyrektora szkoły (wychowawcę, pedagoga/psychologa szkolnego).
2. Pedagog/psycholog szkolny: przeprowadź rozmowy indywidualne, najpierw z osobą pokrzywdzoną w celu zebrania informacji o zdarzeniu, oceny jej stanu emocjonalnego oraz udzielenia jej wsparcia. Następnie przeprowadź rozmowę z małoletnim krzywdzącym, mającą na celu ustalenie jego perspektywy, uświadomienie konsekwencji zachowania i podjęcie działań wychowawczych. O ile ofiara wyrazi na to zgodę, może zostać zorganizowane spotkanie pojednawcze z udziałem obu stron oraz pedagoga/psychologa szkolnego. Celem spotkania jest wypracowanie porozumienia, które zapobiegnie dalszym aktom przemocy. W uzasadnionych przypadkach przeprowadź rozmowę osobno z rodzicami obu stron.
3. Dyrektor szkoły: w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom ośrodek pomocy społecznej lub sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny małoletniego krzywdzącego.

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub uzyskania informacji o takim krzywdzeniu

Jeżeli podejrzewasz lub uzyskałeś informacje, że małoletni doświadcza zaniedbania ze strony rodzica lub rodzic małoletniego jest niewydolny wychowawczo, bądź małoletni doświadcza ze strony rodzica innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (np. krzyku, niestosownych komentarzy):

1. Zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego.
2. Powiadom dyrektora szkoły (wychowawcę, pedagoga/psychologa szkolnego).
3. Pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z małoletnim w celu potwierdzenia faktu krzywdzenia, informuje go o tym, jakie działania jest zobowiązany

podjąć i upewnia się, że małoletni będzie w dotychczasowym miejscu zamieszkania bezpieczny w czasie prowadzonych działań.

4. Dyrektor (pedagog/psycholog szkolny) przeprowadza rozmowę z rodzicem. Informuje o konsekwencjach prawnych przemocy wobec małoletniego i obowiązkach szkoły zgłaszania do ośrodka pomocy społecznej/na Policję/do sądu rodzinnego przemocy wobec małoletniego.
5. Pedagog/psycholog szkolny udziela małoletniemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
6. Osoby, o których mowa w pkt 4, powiadamiają rodzica o możliwości otrzymania wsparcia psychologicznego.
7. Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że przemoc wobec małoletniego się powtórzy, dyrektor szkoły niezwłocznie wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”; może również złożyć wniosek o wgląd w sytuację rodziny do ośrodka pomocy społecznej lub sądu rodzinnego. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tych instytucji.

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osoby trzecie (pracownicy szkoły, inne osoby, które mają kontakt z małoletnim) lub uzyskania informacji o takim krzywdzeniu

Jeżeli podejrzewasz (lub uzyskałeś informację), że małoletni doświadcza przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (np. krzyku, niestosownych komentarzy):

1. Zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego, odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie.
2. Powiadom dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły stara się ustalić okoliczności zdarzenia; na ten czas odsuwa podejrzanego od kontaktu z małoletnimi.
4. Jeżeli podejrzenia się potwierdzą, a osoba krzywdząca jest pracownikiem szkoły lub w inny sposób związana ze szkołą, dyrektor szkoły przeprowadza z nią rozmowę dyscyplinującą i wyciąga wobec niej adekwatne konsekwencje.
5. Wychowawca informuje o incydencie rodziców małoletniego.
6. Pedagog/psycholog szkolny udziela uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W przypadku przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub sytuacji, gdy zagrożone jest życie ofiary przemocy, należy równolegle powiadomić najbliższy sąd rodzinny lub Policję, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

III. PROCEDURA I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA SKŁADANIE ZAWIADOMIEŃ O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ MAŁOLETNIEGO, ZAWIADAMIANIE SĄDU OPIEKUŃCZEGO ORAZ OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA WSZCZYNANIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

1. Jeżeli podejrzewasz, że małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie:
 - a) zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
 - b) powiadom dyrektora szkoły (wychowawcę, pedagoga/psychologa szkolnego); w przypadku krzywdzenia małoletniego przez osoby trzecie – poinformuj o tym fakcie również rodziców;
 - c) dyrektor szkoły zawiadamia Policję;
 - d) pedagog/psycholog szkolny obejmuje ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną (za zgodą rodziców).
2. Za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” odpowiedzialny jest dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona.

IV. WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI, W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE

1. Małoletni służą sobie wzajemną pomocą, okazywaną w szczególności małoletnim z niepełnosprawnością oraz małoletnim ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
2. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiejkolwiek formie, znęcanie się nad słabszymi małoletnimi, używanie wulgarnego, obraźliwego języka.
3. Małoletnim nie wolno wzajemnie się zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać; nie wolno im krzyczeć na innych małoletnich.
4. Małoletni powinni szanować prawo innych małoletnich do prywatności.
5. Małoletnim nie wolno utrwać wizerunku innych małoletnich (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić/obrazić.
6. Małoletnim nie wolno proponować innym małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, a także używać ich w ich obecności.
7. Wobec małoletnich niestosujących się do wymogów określonych w pkt 1-6 należy rozważyć zastosowanie adekwatnej do okoliczności rozpatrywanego zachowania kary statutowej.

V. ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO INTERNETU ORAZ PROCEDURA OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W INTERNECIE ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE

1. Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do Internetu dla personelu oraz małoletnich w czasie zajęć.
2. Zasady używania przez małoletnich urządzeń elektronicznych na terenie szkoły określają przepisy statutowe.
3. Szkoła korzysta z aktualizowanego oprogramowania zabezpieczającego małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń w Internecie.
4. Nauczyciel czuwa nad bezpieczeństwem korzystania przez małoletnich z Internetu w sytuacji, gdy odbywa się to w czasie zajęć, a małoletni korzysta z sieci szkolnej oraz sprzętu elektronicznego stanowiącego własność szkoły.
5. Szkoła organizuje dla uczniów lekcje (warsztaty, spotkania) dotyczące bezpieczeństwa w sieci, zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu czy cyberprzemocy.
6. W przypadku powzięcia informacji o szkodliwych treściach znajdujących się na urządzeniu elektronicznym stanowiącym własność szkoły, wyznaczony pracownik stara się ustalić kto korzystał z urządzenia elektronicznego w chwili, gdy treści te się na nim znalazły. Jeżeli ustalono, że treści te znalazły się na urządzeniu za sprawą ucznia, pracownik przekazuje tę informację dyrektorowi szkoły, który poleca wychowawcy (pedagogo wi/psychologowi szkolnemu) przeprowadzenie z uczniem rozmowy.
7. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że w szkole są rozpowszechniane materiały szkodliwe utrwalone w innej formie niż elektroniczna (np. w postaci ulotek, czasopism), szkoła niezwłocznie podejmuje działania mające na celu przerwanie procederu rozpowszechniania tych treści oraz ustalenia sprawców tych działań.

VI. ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

1. Po podjęciu działań interwencyjnych, których skutkiem było wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”, zawiadomienie sądu opiekuńczego lub ośrodka pomocy społecznej, należy objąć małoletniego adekwatnymi do jego sytuacji formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej (na terenie szkoły lub w zewnętrznych instytucjach pomocowych, np. grupach wsparcia).
2. W sytuacji, gdy osobą krzywdzącą nie był rodzic małoletniego, formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, którymi zostanie objęty małoletni, należy ustalić z jego rodzicami (regularne wsparcie pedagoga/psychologa szkolnego na terenie szkoły, organizacja zajęć specjalistycznych).
3. W sytuacji, gdy osobą krzywdzącą był jeden z rodziców dziecka, formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, którymi ma zostać objęty małoletni, należy ustalić z rodzicem

niekrzywdzącym (regularne wsparcie pedagoga/psychologa szkolnego na terenie szkoły, organizacja zajęć specjalistycznych).

4. Jeżeli okoliczności zdarzenia i toczących się w związku z tym zdarzeniem postępowań na to pozwalają, a rodzic krzywdzący małoletniego chciałby odbudowy relacji z małoletnim i naprawienia wyrządzonej krzywdy, również może zostać objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub w zewnętrznej instytucji pomocowej.

VII. ZASADY I SPOSÓB UDOSTĘPNIANIA PRACOWNIKOM, MAŁOLETNIM I ICH RODZICOM LUB OPIEKUNOM STANDARDÓW DO ZAZNAJOMIENIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

1. Standardy są udostępniane pracownikom, małoletnim i ich rodzicom/opiekunom w formie papierowej, wywieszanej w widocznym miejscu:
 - a) w wersji pełnej;
 - b) w wersji skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.
2. Standardy zamieszcza się na stronie internetowej szkoły pod adresem www.zspzabno.pl.
3. Rodzice/opiekunowie małoletnich oraz małoletni są informowani przez wychowawcę oddziału o powyższych możliwościach zapoznania się ze Standardami na początku każdego roku szkolnego.
4. Każdy pracownik ma obowiązek niezwłocznie zaznajomić się z treścią Standardów oraz stosować się do ich zapisów.

VIII. ZASADY PRZEGLĄDU I AKTUALIZACJI STANDARDÓW

1. Przeglądu Standardów dokonuje powołany przez dyrektora szkoły zespół, minimum raz na dwa lata, biorąc pod uwagę wniesione wnioski.
2. Zespół przedstawia dyrektorowi szkoły wyniki swoich prac w wyznaczonym przez dyrektora terminie.
3. W sytuacji, gdy zachodzi taka potrzeba, dyrektor szkoły dokonuje aktualizacji Standardów.
4. Dyrektor szkoły udostępnia treść Standardów uwzględniającą wprowadzone zmiany.

IX. ZAKRES KOMPETENCJI OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA PRZYGOTOWANIE PERSONELU DO STOSOWANIA STANDARDÓW, ZASADY PRZYGOTOWANIA PERSONELU DO ICH STOSOWANIA ORAZ SPOSÓB DOKUMENTOWANIA TEJ CZYNNOŚCI

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania Standardów jest dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona.
2. Zadaniem dyrektora szkoły lub osoby przez niego upoważnionej jest przedstawienie personelowi wprowadzonych rozwiązań oraz wyjaśnienie powstałych wątpliwości.
3. Przygotowanie personelu do stosowania Standardów polega na pogłębianiu jego wiedzy i umiejętności rozpoznawania objawów krzywdzenia małoletnich, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania właściwych działań, a także wiedzy z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia małoletnich.
4. Czynności podjęte celem przygotowania personelu do stosowania Standardów podlegają udokumentowaniu w formie zapisów w protokole zebrania Rady Pedagogicznej, notatki służbowej lub w innej odpowiedniej formie.

X. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ O ZDARZENIACH ZAGRAŻAJĄCYCH MAŁOLETNIEMU I UDZIELENIE MU WSPARCIA

Dyrektor, wicedyrektor, pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawca, nauczyciele.

XI. SPOSÓB DOKUMENTOWANIA I ZASADY PRZECHOWYWANIA UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO

Zgłoszone incydenty lub zdarzenia dokumentuje się w formie notatek służbowych, wpisów do e-dziennika, wniosków kierowanych do instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy i organów ścigania. Sporządzoną dokumentację przechowuje się w gabinecie pedagoga szkolnego w sposób wykluczający dostęp do tych informacji osób nieupoważnionych.

DYREKTOR

/-/ A. Kurzydym